

Nagyváradai Estilap

Szerkesztőség: Oradea Printul Carol
(Bailági Dessz-utca) 6

Egyes szám ára 2 Lei

Kiadóhivatal: Hegedüs Hirlapiroda
Oradea Regala Ferdinand (Bakóczy-ut)

A népszövetségi tanács döntése az erdélyi magyar birtokok ügyében

— Az Estilap eredeti táviratai. —

Genfből táviratozzák: A népszövetségi tanács ülésén Salandra elnökölt. Az erdélyi magyar birtokosok ügyét tárgyalta.

A datsi előadó bejelenti. Brüsszelben megegyezés ebben a kérdésben nem jött létre. A magyar külügyminiszter jegyzéke a brüsszeli egyezményt elfogadhatatlannak minősítette.

Salandra üdvözlő beszéde után gróf Apponyi Albert bizonyította, hogy bármely kormánynak jogában áll, hogy megbízottai által előterjesztett egyezményeket ne ratifikálja. A jugoszláv kormány annakidején semmisnek nyilvánította Ninesics szerb és Bánffy magyar külügyminiszter megegyezését a vendvidék kérdésében. Foglalkozott Titulescu

román megbízottnak a multkori ülésen mondott beszédével s foglalkozott az agrár reformnak Erdélyre és Romániára vonatkozó intézkedésével s kiemelte hátterányait az erdélyieket illetőleg. Kijelentete, hogy Magyarország a vitás kérdés elintézését bírón uton kívánja. Felhívta, Titulescut, járuljon hozzá, hogy az ügy nemzetközi bíróság döntése alá kerüljön.

Ezután Titulescu delegátus a román álláspontot körvonalazta. Hangsúlyozta a brüsszeli megállapodás fontosságát, mely minden megegyezés alapja.

Robert Cecil lord kérdésére Gajzágó magyar delegátus ismertette a brüsszeli megbeszélés

seket és kijelentette, hogy megegyezésre nem került a sor.

Cecil lord kérdésére gróf Apponyi Albert kéri, hogy amennyiben Románia vonatkozik az ítéletnek alávetni magát, jogi véleményt kérjenek a nemzetközi bíróságtól.

Szünet után Hymans (Belgium) kihirdette a tanácskozás eredményét és a határozati javaslatot, mely a brüsszeli megállapodást érvényesnek ismeri el.

A határozati javaslatot egyhangulag elfogadták. A magyar megbízott jegyzőkönyvbe foglaltatta, hogy a magyar kormány nem fogadja el a tanács határozatát, mert Brüsszelben végleges megegyezés nem történt.

Mit tárgyal a kisantant Színájában

Bukaresti tudósítónk táviratozza: E hó folyamán a kisantant reprezentánsai konferenciára ülnek össze Színájában. Diplomáciai körök szerint a konferencia nagyjából így fog lefolyni.

Július 22-én megnyitják a tanácskozást s ez alkalommal Duca külügyminiszter köszönetet mond a delegátusoknak és az előkészítő bizottságnak. Általában a konferenciának inkább gazdasági jellege lesz, de egészen bizonyos, hogy egy és más politikai és katonai kérdés is a napirenden fog szerepelni.

A gazdasági kérdések egyike: a Török- és Görögországgal és Bulgáriával való kereskedelmi összeköttetés feltételeinek végleges megállapítása. Tárgyalni fogják azután a politikai kérdések során Görögország és Bulgária belépését a kisantantba. Végül meg fogják vitatni a Szovjetország elleni védekezés módját is.

A göteborgi olimpiász

A goeteborgi olimpiász negyedik napján a következő eredmények voltak:

3000 m. síkfutás: 1. Wide (svéd) 8 p. 3.04 mp. (Világrecord!)

110 m. gátfutás: 1. Kasfen (német) 15.5 mp. 2. Trostbach (német) 15.6 mp.

200 méteres síkfutás: 1. Carr (Ausztrália) 21.9 mp. 2. Houben (német).

Mit végzett Bratianu pénzügyminiszter a külföldön

Bukaresti tudósítónk táviratozza: Pénzügyi körök szkeptikusan tekintenek Vintila Bratianu pénzügyminiszter külföldi utjának eredménye felé. Az eddig Bukarestbe érkezett jelentések elárulják a nagy nehézségeket, amik Bratianu párisi és londoni működésének utjában állnak. Diplomáciai körökben is igen kevésbé vannak meggyőződve a siker lehetőségét illetően. Kormánykörök viszont azt állítják, hogy a pénzügyi és kereskedelmi világ szkepticismusát az az ellenszenv magyarázza, amelyet egyes kereskedők és a pénzemberek a liberális kormánnyal szemben tanúsítanak. Ugyancsak a kormány köréből hangzanak olyan vélemények hogy Vintila Bra-

tianu utja sok hasznos eredménnyel fog járni Romániára nézve, de ennek hatását csak 2-3 hónap múlva lehet majd észlelni. Sőt, mi több, ezek a körök precízroznak is bizonyos kérdéseket. Így azt állítják, hogy a vasut újraszervezésére kért angol kölcsönt máris megadottnak lehet tekinteni. Ennek kétharmad részét vasuti anyagban, egyharmadát pedig készpénzben fogják az angolok megadni, azzal a kikötéssel, hogy a kölcsönt csakis a vasutak szükségleteire fogják felhasználni.

Ami a petroliumforrásokra felveendő kölcsönt illeti, az későbbi időre marad, mert az angol pénzcsoport azt kívánja, hogy módosítsák a bányatörvényt.

Mosoiu miniszter gyászbeszéde a vintileancai temetésén

Bukaresti tudósítónk távirata

Tegnap temették el a vintileancai vasuti katasztrófa 25 áldozatát Vintileanca falu temetőjében. A gyászszertartást Ghena die Nicolescu buzau püspök vezegte, az egész környék papságának segédletével. Rengeteg népvett részt a temetésen és elárasztották virággal az egyszerű deszkakoporsókat.

Két katonai diszszázadot rendeltek ki a végső tiszteletadásra. Amikor a buzau püspök hozzá fog a gyászszertartáshoz, a két diszszázad parancsnoka Imához vezényel. Özvegven maradt feleségek és férfiek, árvaságra jutott gyermekek sírnak. Mikor aztán a szertartásnak vége, a zenekar gyászdulót játszik.

Ekkor Mosoiu tábornok közlekedésügyi miniszter lép a koporsók elé és a következő gyászbeszédet mondja:

— Gyászoló gyülekezet! Fájdalomtól megtört szívvel nézünk itten oly sok testvérünk holttesténél. A végzet, egy rettenetes baleset, elvágta éltük fonálát, amikor még hitvesüknek, testvéreiknek, szüleiknek szükségük lett volna rájuk. A létért folytatott küzdelemben estek el, mint megannyi vértanu és mint azok a hősi harcosok, akik Románia egyesüléséért elesetek. Si-

rassuk őket, mert haláluk nagy gyászt jelent népünknek. Fájdalmunk legyen vigasztalás a drága elhunytak családjai számára. E rettenetes fájdalom közepette jussanak eszünkbe Dávid király zoltárának szavai:

„Olyan az ember élete, mint a fű; napjai, mint a mező virága”.

Ebből a zoltárból láthatjuk, milyen semmi a földi élet. Xeres, a nagy uralkodó, akinek egy millió katonája volt, amikor egy hegy tetejéről lenézett a völgyben sorakozó, harcrakész katonáira, elkeseredve mondotta: Vajjon száz esztendő múlva hányan fognak élni ezek közül és mi marad meg ebből a büszke seregből? Bizony fűszál az emberi élet és napjai olyanok, mint a mező virága. E baleset halottainak emlékét örökké megőrizzük.

— A kormány nevében hullajtom könnyeimet.

Mosoiu miniszter után Galaction D. Cordon archimandrita mondta el gyászbeszédét:

— A mai szomorú ceremónia, amely soha nem hitt fájdalomnak betetőzése, nem annyira végzetes katalizmaként mutatkozik, hanem inkább, mint a kötelesség teljesítése alóli kibúvásnak a következménye. Mindnyájan tudjuk, hogy a kulturában

HIREK

A VASÁRNAPI UJSÁGIRO-NAPRA KÉSZEN ÁLL A SOK MEGLEPETÉS. HASONLÓAN SZINES NAPJA KEVÉS VOLT VÁRADNAK. A KEDVES MULATSÁGOK ÉS SZENZÁCIÓTKELTŐ LÁTVÁNYOSÁGOK HOSSZU SORAT NEM IS HOZZA NYILVÁNOSSÁGRA A RENDEZŐSÉG.

* A magyar ügyvédjelöltek gyakorlati idejére vonatkozólag — mint bukaresti tudósítónk táviratozza — törvényjavaslat van készülöben. A javaslat szerint a gyakorlatot négy évre fogják meghosszabbítani.

* A nyugállományu katonatisztek és özvegyek a kik a gazdasági egyesület helyi csoportjának tagjai, kéretnek, miszerint július hó 8-án d. e. 10 órakor a városi tanács kis tanács-termében tartandó gyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

* Önkéntes tűzoltó tiszteket, altiszteket és tűzoltókat felhívom, hogy az ujságírók által f. évi július hó 8-án a Rhédev-kertben rendezendő népünnepélyen rendfentartás céljából okvetlen jelenjenek meg. Gyülekezés az örtanyán július 8-án délután fél egy órakor posztó egyenruhában, felszereléssel, sapkában, köntővel. *Moráriu Gheorghe*, főparancsnok.

IDŐJÓSLÁS

Egyik nap hűvös, őszi idő járja, másik napon kiderül és forrón süt le Váradra a nyári napsugár. A társaságokban nyaralásra készülődik mindenki s a Roval mellett egyik legizgatottabb téma ma: az időjárás.

— Lássák kérem, — szolt az egyik ur — esőt jósojtak mára és kiderült...

— Tegnap viszont derüs meleget vártak és zuhogott az eső... A tanulság: minden jóslás: boldonság...

— A legokosabb emberek mégis mi vagyunk — vágja közbe itt a harmadik. — Én és a feleségem. Ó mindig napos időt jósol, én meg esőt. Egyikünknek tehát állandóan igaza van ketőnk közül...

* Ingyen szabászati tanfolyam. Az Agnes Leánykar vezetősége a hirdetett szabászati tanfolyamot július 10-én este fél 7-kor az Orsolya-zárda helyiségében megnyitja. Jelentkezni még vasárnap, azaz július 8-án is lehet a nevezett zárdában d. e. 10—12 óráig.

* Erettségi vizsgáltak a zsidó lyceumban. Az évvégi érettségi vizsgálatokat most fejezték be a liceumban, C. Pável, volt országgyűlési képviselő elnöklete alatt. A fentartó izr. hitközséget dr. Kabos Béla iskolabizottsági elnök képviselte. A vizsgálat eredményeképen a 24 jelölt közül jelenen érettek: Ardos Ferenc, Grósz László, Hausmann Nándor, Hittner István, Spitzer Mihály, Wallerstein Imre; jól érettek: Domokos Károly, Fried Sándor, Kohn Andor, Löwinger László, Reich Andor; érettek: Adonyi Mihály, Balajti Andor, Barna Miklós, Klein Ernő, Kolb László, Sachs Géza, Stern József

A lengyel köztársaság volt elnöke párbajt vívott

— Az Estilap eredeti tudósítása —

Varsóból páratlan szenzáció hírét jelentik. Pilsudszky, a lengyel köztársaság volt elnöke tegnap súlyos feltételekkel pistolypárbajt vívott Szepticzky hadügyminiszterrel.

A párbajnak érdekes oka van.

A visszavonuló elnök tiszteletére fényes bucsulakomát rendeztek, amelyen Pilsudszky nagy beszédet mondott és ebben a beszédében az új kormányt betörőbandának nevezte.

Szabó Gyula, Vadász Ernő, Várad Rezső. Három tanuló egy-egy tárgyból javít. Négy tanuló latin különbözeti vizsgája közül egy visszavetett.

* Felhívás jótékonycélu könyv és játékgyűjtésre. Kérjük a jószívü adakozókat, gyűjtsenek fiatal leányoknak való jó szellemü használt könyveket: elbeszéléseket, meséket, ifjusági regényeket, továbbá társasjátékokat s juttassák a Szt. Agnes Leánykör vezetőségéhez vasárnaponként d. e. 10—12 óráig, amikor az Orsolya-zárdában hivatalos óráját tartja.

* Bura Sándor hírneves zenekara a Püspök gyógyfürdő teraszán naponta háromszor hangversenyez.

* Tusnádfürdőn a tévesen elterjedt hírek dacára még mindig korlátlan számban lehet szobát és legjobb ellátást kapni a különböző panziókban. *Fürdőigazgatóság*, Tusnádfürdő.

* A munkásműkedvelő gárda vezetősége szombat este 8 órakor értekezletet tart. Felkérjük az ujonnan megválasztott vezetőségi tagokat, valamint a kulturbizottság delegáltjait, hogy föltétlenül jelenjenek meg. A kulturbizottság.

* Munkásgyűlések. Sütőmunkások szombat d. e. 9 órakor fontos napirendü taggyűlést tartanak Szacsavay-utca 24. szám alatt. — Szombat este 8 órakor a molnár- és malom-munkások ugyanott tartanak gyűlést.

* Droguisták, papír-, üveg-, bőr- és vaskereskedői alkalmazottak figyelmébe. Folyó hó 7-én este 8 órakor a „Palace”-étterem külön helyiségében a nyári zárdóra kérdésében értekezletet tartunk. Ez ügyben u. i. folyó hó 14-én taggyűlés lesz, de fontosnak tartjuk az egyes szakmák külön szempontjai érdekében előzetes tanácskozásokat tartani. A vezetőség.

* Az Apolló mozi és Atlantic nyári moziban ma pénteken az idény legiskerültebb filmje az „Ilona” társadalmi dráma 5 felvonásban, Putti Lyaval, a világ legszebb és legjobb moziszinésznőjével a főszerepben. Az „Ilona” kívül egy rendkívül humoros amerikai vígjáték, „Ó az emberfalóknál” is színre kerül. A mozi műsor keretében az Atlanticban ma utoljára lép fel a nagy sikert aratott cowboy csoport egészen új számokkal. Előadás az Apollóban 5, 7 és 9 órakor, az Atlanticban 9 órakor kezdődik.

* Megjelent a *Pufnokv magyar-román nagyszótár* III-ik kiadása. Kapható Sipos és Reich könyvkereskedésében. Piata Regina 1. (Bémer-tér).

* Halálozás. Gyulay Lili, a Nagyvárad Takarékpénztár tisztviselője hosszas szenvedés után f. hó 5-én elhunyt. Temetése f. hó 7-én, szombat délután 5 órakor lesz a Rulikovszky-temető kápolnájából.

* Alföldyék tánciskolájában (Beöthy Ödön-utca 2. szám.) a szünidei tanfolyam július hó 7-én, szombaton kezdődik meg. Klasszikus táncok és ritmikus tornák, külön tanfolyam! Beiratkozni egész nap lehet az iskola helyiségében.

* „Cagliostro grófja” — Dorian Filmszínház. A tizennyolcadik század nagystilü, zseniális kalandorának, Balsamo Józsefnek rendkívül változatos és kalandokban gazdag élete pereg le előttünk a Dorian Filmszínház legújabb sláger-filmjében. Balsamo József jó ismerője volt az emberi léleknek és ez a tudását felhasználva merészen játszott étellel, pénzzel, asszonyokkal. A nagyszerü kalandor szerepét Reinhold Schünzel, korunk legkiválóbb karakter-színésze alakítja. A többi szereplők is a filmszínészet legjavából vannak összeválogatva: olyan nevek, mint Conrad Veidt, Hanny Weisse, Karl Goetz önmagukban is teljes skert jelentenek. Ezeken kívül Anita Berber, a szenzációs meztelen táncosnőnek is kitünő szerepe van a darabban. A pompás film, amely egy sorban áll korunk leghatalmasabb slágereivel, mint a „Fáraó hitvese” és a „Hindu siremlék”, már csak két napig, szombaton és vasárnap látható a Dorian Filmszínházban.

Olcsó trafik már nincs helyette Benedeknél 8 leiert 10 deka Kandia töltött epret vegyünk és jóizüen együnk.

* Borszékre és Szovátára 2 luxusautó indul vasárnap. Utazni szándékozók jelentkezzenek. Teleki-utca 45.

* Szonja orosz balada Josef. ach Josef, Oh Marianka, Komm nach Mahagoni, Blaues Himmelbett, Szovátai emlék, Suggestion, Temps Passé, Sas, Eröss, Anyos, Várady új magyar nótái és minden más kotta megkapható a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában.

Villamosba hirdetések felvesz a Hegedüs Hirlapiroda

Megdézsmált likör-szállítmány

Több nagyvárad kereskedő százekkel károsodott a CFR elővigyázatlansága folytán. A világhírü Altvater Gessler likörgyár romániai vevőkörének kikéltetésére Csernoviczban fiókelepet állított. Innen küldték szét az ország különböző részeibe a finom liköröket. Nagyvárad kereskedők is százazekre megnő megrendelést adtak át a csernoviczi expoziturának, ahonnan szokásos üzleti gondossággal továbbították a megrendelt árut. Nagy volt a kereskedők álmétkódása azonban, amikor a horvátokkal telt vagonok a nagyvárad pályaudvarra érkeztek. Utközben ugyanis az édes és szines italokat, izes szörpöket tréfás és főleg szomjas gourmetek fenékg kihörpintették. Az árunak több mint fele hiányzik.

A vasut, mint ismeretes nem vállal felelősséget a szállításnál felmerülö hiányért, viszont a feladó cég természetesen szintén nem felelhet a kárért, úgy, hogy az összes felelősség ilvenformán a megrendelő cégre hárulna, amiről persze szó sem lehet.

A megkárosított várad cégek most egyöntetüen a bírósághoz fordulnak és a vasut felelősségének megállapítását kérik.

Az Apolló mozi tegnapi „Ilona” előadásán egy ridikült találtak női aranyóra és különféle ékszer tartalommal. Igazolt tulajdonosa átveheti az Apolló igazgatóságánál.

Meghívó

Az orth. izr. hitközség 1923 július 8-án, vasárnap d. u. 4 órakor

közgyűlést tart,

melyre a képviselőtestület t. tagjait ezennel meghívom.

Oradea-Mare, 1922. Jul. 5.

Ullmann Mór,
hitk. elnök.

Napirend:

1. Jelentések.
2. Tisztviselők és tanítók fizetés emelése és ezzel kapcsolatosan a fedezetről való gondoskodás.
3. Jesivaügy.
4. Poel Zedek indítványa iparos tanonc otthon létesítése tárgyában.
5. Folyamatban levő átalakítások és tatarozási munkálatokról előterjesztés.
6. Iskolaszéki tagok lemondása és új választással való pótlása.
7. Tiszteletbeli előjárósági tagok kinevezésének jóváhagyása.
8. Tolltépőde bérbeadása.
9. Kérvények.
10. Imanázi egyetek alapszabályainak jóváhagyása.
11. Indítványok.

72

számu szelvény
a Nagyvárad Estilap
irodalmi ajándékára.
Aki 90 egymásután
következő lapból a szelvényeket kivágja és

összegyűjtve, ellismervény ellenében kiadóhivatalunkban (Hegedüs Hirlapiroda) átadja, résztvesz a Nagyvárad Estilap Irodalmi sorsolásában.

Fábián Béla hajmeresztő teleplezései a magyar nemzetgyűlésen

Az ébredők rablótámadása a detektívek jelenlétében. — Eltűntek az utonállás aktái. — A politikusok meggyilkolására kellett a rablott pénz

— Budapesti tudósítónk távirata —

Tegnap tudósításomban Fábián Béla demokrata képviselő interpellációjáról és az izgalmas felszólalás hatásáról már jelentést tettem. A páratlanul szenzációs teleplezés részleteit kiegészítésként közlöm.

Fábián Béla rég tapasztalt rendkívüli izgalmakat keltő interpellációjában kifejtette, hogy az ébredőknek azért volt szükségük pénzre, mert

az ellenzéki vezéreket el akarták tenni láb alól

s elsősorban Vázsonyit akarták meggyilkolni, de ez pénzbe került, mert a demokrata-párt vezére Meránban tartózkodott. Ide kellett volna a gyilkosoknak elutazni. Az ébredők nemzetvédelmi csoportja — mondotta Fábián — gyűlést tartott, amelyről pontosan informálva volt az ellenzék.

— Mindent tudott az ellenzék — ugymond — a legpontosabb értesüléseink voltak a legnagyobb szörnyűségekről, de amíg Bethlen miniszterelnök a kölcsön ügyében a nagyhatalmaknál járt, kötelességünknek tartottuk, hogy hallgassunk az ország érdekében. (Mozgás. Helyeslés. Halljuk! Halljuk!) Most már misem köt bennünket? (Halljuk! Halljuk! Nagy zaj.)

Elmondja, hogy az ébredők említett gyűlésén, amelyen az ellenzék jelentései alapján az államrendőrség néhány ügyes detektívje is résztvett, rendkívül veszedelmes határozatokat hoztak. Meg-meg ujuló izgalomban beszéli, hogy a gyűlésen azt határozták el, hogy

a Hűvösvölgyi-uton közlekedő autókat megállítják és a rajtuk ülő gazdag zsidókat kifosztják.

(Óriási zaj. Izgatott felkiáltások minden oldalán: Képtelenség!) Gaál Gaszton: Hallatlan!

Eckhardt Tibor: Gyanúsít! Hazugság! (Folytonos nagy zaj.)

Zsilinszky Endre: Bizonyítom! Fábián Béla: Mindent bizonyítottok. Elmondja, hogy a gyűlés idején a nagyobb nyomtérkedésért

Prónay alezredes végig ment a termen.

Az ellenzék megbizottai, akik végig jelen voltak, a derék detektívek, akik a gyűlés határozatainak végrehajtásánál is mint közejük tartozók asszisztáltak, hűven elbeszéltek mindent, ami történt és mindenről jegyzőkönyvet produkáltak. Az ébredők társaság, melynek tagjai ugyanazok voltak, akiket a rendőrség most nagyrészt letartóztatott a határozatnak megfelelőleg lesbeálltak a Hűvösvölgyi-uton. Vélük voltak a detektívek is. (Élénk nyugtalanság. Zaj.)

Jött az első autó és benne egy ur ült.

Füttyszó hangzott és az utonálló urak feltartóztatták a kocsit. Az utast kézzelfoghatóan igazoltatták, aztán

véresre verték és a pénztárcáját elrabolták.

Kitörő roppant zaj, lázas nyugtalanság a Ház minden oldalán.) Az egységes párt néma, csak Gömbösök verik a padot.

Eckhardt Tibor: Hazugság! Mindent az ébredőknek köszönhetnek! Belőlük élnek! (Zaj.)

Pickler Emil: *Nuná, az Ergonból élünk!* (Falrengető derűtség, taps.)

Fábián Béla: Mi nem hazugságokkal jövünk az ország színe elé. Bizonyítani fogunk.

A legforróbb izgalomnak ezekben a perceiben példátlanul mulatságos epizód történt.

Kuna P. András, a híres paraszt követ elaludt

és aludt jóízűen, mint gyermek az anyja ölében. Hirtelen fölébresztették és András gazda szeméit dörzsölve fordult Csontos Imréhez:

— *Mire kell szavalni?*

Percekig tartott a kacagás és sokára folytathatta Fábián izgatott felszólalását. Elmondta, hogy jött egy második autó, ezt is megállították.

Egy házaspár ült a kocsiban, azt is kirabolták. (Nagy zaj.)

Zsilinszky Endre: És a detektívek?

Fábián Béla: Kérem, éppen ráterek. A detektívek, akik részben az erdőben rejtőztek el, riasztó revolverlövésekkel rohan-

tak elő, a támadókra rontottak, akik nem tudták mire vélni a dolgot. Hanyat-homlok menekültek, csak kettőt tudtak elfogni. (Mecújuló nagy nyugtalanság.)

Gaál Gaszton: *De hiszen ez szörnyűség!*

Fábián Béla: Ez még nem minden. Az egész esetről kimerítő részletességgel pontos jegyzőkönyvek készültek, miután Andréjka főkapitányhelyettes kihallgatta a detektíveket és a letartóztatott ébredőket. Másnap aztán a letartóztatottakat különös parancsra azonnal szelnek eresztették. (Nagy zaj, folytonos közbekiáltások.) Az eljárást megszüntették és

az összes iratok Andréjka főkapitány asztaláról eltűntek.

(Kitörő nagy zaj. Felkiáltások: Hallatlan!) De eltűntek az iktatószámok is és az iktatókönyvekből is kihúzták az illetők nevét. A hivatalban azt mondják, hogy Andréjka elvitte magával az aktákat...

Több milliós csempészség leleplezése a biharpüspöki vámon

Százezer lejes jutalékok a vámosoknak

A biharpüspöki vámhivatal főnökhelyettese, Draghici, nagyarányú csempészségi kísérletet fedezett fel tegnap délután.

Kolozsvár felől egy tehervonattal befutott Püspökibe tegnap délután három vagon, amelyekben a fuvarlevél szerint Ausztriába irányított kecske- és juh-bőr volt, körülbelül három millió lei értékben. A szállítmány feladójaként Fröhlich J. Szamosújvár szerepelt. Az ilyenfajta ugynevezett kisállatbőrök vámját hivatalos kifejezés szerint: „ad valorem 50 százalék” számítják, ami azt jelenti, hogy a bőrök értékének 50 százaléka a vámdíjtétel. Mivel egy vagon kisállatbőr gyakran 20.000 darabra is rug, a tüzetesebb revíziótól rendszerint eltekintenek. Itt azonban feltűnt az ellenőrző vámhivatalnoknak, hogy a feladó ezelőtt nem igen küldött hasonló óriási mennyiségű bőrt; emellett — hír szerint — bizalmas értesítés is érkezett volna a vámhivatalhoz, hogy ennél a szállítmánynál csempészségi kísérlet történik. Csaknem az egész vámhivatalnoki kar neki látott a bőrök megolvasásának és csak az első vagonban hétezer darabban több bőrt találtak, mint amennyi a szállítmányt kísérő permiszben feltüntetve volt.

Természetesen Draghici főnökhelyettes nyomában jegyzőkönyvet vett fel az esetről, egyben elrendelte a második két vagon felnyitását és ellenőrzését is. Ez a munkálat még nem ért véget, de, ha nem is találnak több be nem vallott bőrt, már az első vagonban talált hétezer darab után is olyan súlyos a büntetés, hogy az teljesen felémészti a hasznot, ami az egész szállítmány eladásából remélhető. Hétezer kisállatbőr közép értéke, a szállítmányhoz mellékelt árubevallás adatai alapján kb. 140.000 lei, ennek rendes vámdíjtétele volna 50 százaléka, azaz 70.000 lei. Mármost, csempészsé-

si kísérletről lévén szó, ez a vámdíjtétel háromszorosan számíthat, ami 210.000 leit jelent; ehhez még hozzájön a rendes vám; vagyis 70.000 lei, ami összesen 280.000 lei. Ez lesz tehát a büntetés, ha a hétezer bőrnél több eldugott árut nem találnak. De a

jelek szerint még többre van kilátás, s ha minden vagonban még ennyit találnak, a büntetés végösszege meg fogja közelíteni az 1.000.000 leit. A vámhivatalnokokat ebből az összegből több százezer lejes hivatalos jutalék illeti.

Új magyar költőt fedeztek fel

ooo

Az Est egészen szokatlan, feltehető külsőségekkel, egy oldalnyi terjedelemben öt-hat verset közöl, új költő: Fodor József verseit. A fiatal poéta erdélyi származás, akinek költeményeiben művészeté váltán él a Hargitáról erdőzúgása és az Olt ezüstös fénye. Fodor József Adv-tanítvány, de új vonások gazdagsága teszi egyénivé. Az Est fedezi fel a kincset, az új költőt a magyar irodalom számára.

A Nagyvárad Estilap az új költő egyik versét bemutatja közönségének:

ÉRÉS

*Vágyak nyarán kacagva forrt,
Bordó napok gerezdjében —
Már új kupából idd a bort,
Öreg szívem, bolond szívem.
Termésre csordult a gohér,
Zamatja édes, ahol ér —
S pezsgő méze száz ízt fogan,
Böven csorogva, biztosan.*

*Nézd, hasonlatos a hajad
A barna mezőkhöz s szived
Az őszi nap új, fanyarabb
Piros mámorától csipett.
Lábad alól, mely lombba ás,
Felforr az édes rothadás
S az üde, érdes hang a száj
Bibortülkén kijönni fái.*

*Most, kemény bögyöként, inas
Magja köré dús réteget
Az oldódásból új, igaz
Zsákmányul szí az életed.
S ütődött húsából a dal
Fájó, fullatag és pazar —
S ha szűrő napkarókhöz ér;
Kicsordul tőlük, mint a vér.*

Einstein professzor előadását hallgatom...

— *Berlini tudósítónktól.* —

Professzor Albert Einstein ebben a szemeszterben ismét megkezdte egyetemi előadásait.

A kis egyetemi park, amelyen alig pár órával a júniusi éjszaka hűvös suhanása előtt átbortorkáltak, ebben a percben élénk és mozgalmas képet mutat. Albert Einstein doktor korunk legnagyobb elméleti fizikusa a késő esti órákban tartja előadásait és a fekete silhouettek egész raja vonul el a szemem előtt. Aztán fölmelegyek a rosszul világított lépcsőkön. Mindenütt csönd és pihenés, csak egyetlen terem ajtaja nyitva, világosság vetődik ki és sárga reflexek játszanak a szemközti falon. A terem egészen megtelik. Beszélgetések, mozgás, nyugtalanság. Albert Einsteinról igen nehéz volna professzorosan vonásokat kihozni. Egy érdekes muzsikuszfej, furcsán, hullámvonalakban szerte szét omló hajfürtökkel, a tekintete vonzó, kicsit nevetős és isteni gondtalan. Az ujjai pár pillanatig a hajában kuszálnak, aztán körülnéz:

— Akar az urak közül valaki talán kérdezni valamit?

Egy fiatalember jelentkezik, a sorsüldözött középiskolai matematikatanárok típusából és egy hosszú, komplikált gondolatsozrotatot vezet le.

— Szóval így gondolja, — figyel rá Einstein, aztán odafordul a táblához s pár vonással megjeleníti a kérdés geometriai tartalmát...

— Igen.
— Nézze, logikailag igaza van magának. De a kérdése célját nem látom be. Ahogy maga képzeli, azt talán egy írival hasonlíthatnám össze, aki az ábécé betűit a rendes szokással ellentétben, úgy helyezi el, hogy csak egy meghatározott kulcs szerint lehet a könyvét elolvasni.

— Erre válaszolhatnék, ha a professzor urnak ideje van a vitatkozásra.

— Éppen erre nincsen időnk. És már visszafordul a táblához és sietős mozdulatokkal veti oda az ikszeket, az ipszilónokat, a szigmákat, a müket, a té-egy indexeket, a té-kettő indexeket, a té-egy index-veszőket és mindazt, amiben egy vérbeli matematikusnak gyönyörűsége telik.

— És magyarázza az egyszerű átalakítást ami alig félméteres képletekben tölti be a táblát és amihez Einstein hozzáfűzi, hogy ezt az eljárást a modern matematika Spurbildungnak és fiatalításnak nevezi.

— Ezért tévesztenek össze Steinachhal, — mondja derűs mosollyal a professzor és percekig nem tud tovább beszélni, ahogy végigfut a nevetés az egész termen.

Konstatálnia kellett különben a sorok írójának, hogy a félistenek sem csalhatatlanok.

— Valami rettenetést csináltam, — riad föl Einstein és azzal kezdi letörölni a tábláról a képleteket, amelyeket éppen most irt le. A közepén megáll. Mustárnál kezd a megmaradt számokat... Ejnye... De ilyet...

— Ach. Vollstaendig richtig. Egészen helyes... Doch... Mégis... Igazán kellemetlen. És rezignáltan kezdi ugyanazokat a számokat felírni, amelyet éppen letörölt. És így tovább... Ez a rendkívüli ember olyan egyszerűen, olyan művészi primitív eszközökkel magyaráz, mintha kis gyermekekhez szólana... Hátra kulcsolja a kezét, egyszer, odátámaszkodik a dobogó karfájához és ránk néz:

— Azt mondják, hogy a relativitás-elmélet a negyedik dimenziót helyezte a világok közé... Az időt... Ugyan... Dehogyan is... A világ már Ádám és Éva óta négydimenziós volt... Csak kényelmesek voltunk és a kényelmünknek jobban megfelelt a három dimenziós számítás... A klasszikus fizikának is...

Ebben a pillanatban megértem hogy ezeknek az embereknek ugyanaz a tisztán teoretikus tudomány, mint nekünk a versek, a képek, a muzsika, vagy a másféle tudomány... Amelynek több erősebb kapcsolata van talán az étellel, a pillanatokkal, a történetekkel, mint úgy tesszük, az elméleti fizikának... Vagy ki tudja...

A spanyol szenátusban egy szenátor revolvért szegezett a miniszterelnök mellének

(Párisi levél.) A spanyol szenátusban a minap olyan jelenet játszódott le, amilyen nem igen fordult még elő a parlamentáris életben.

A jegyző Villaviciosa márki szenátort hívta fel szólásra. Körülbelül száz-an lehettek a teremben, akik érdeklődéssel fordultak a száraz humoráról nevezetes de előkelő szenátor felé. Villaviciosa márki nyugodt méltósággal foglalkozott az alkotmány egyik szakaszának módosításával.

— Az én hitem és meggyőződésem szerint — mondotta — szükség van az egyház érdekében a módosításra, éppen ezért az a nézetem, hogy a kormány minél előbb végezze el azt.

A miniszteri zsöllyékben néhány miniszter ült, ott volt a miniszterelnök is, aki alig észrevehetően mosolygott Villaviciosa márki beszédén. Ez a mosoly, ugyilátszik, felháborította a szónokot, mert indulatosan a kormányelnök felé kiáltott:

— Hajlandó-e a miniszterelnök ur a szóbanlevő paragrafust módosítani, igen, vagy nem?

Minthogy a márkit mindenki humoristának ismerte, azt hitték, hogy ezen nevetni kell. „Hosszantartó zajos derűtséget” jegyeztek fel tehát a gyorsírók a miniszterelnök felé röpiült kérdés után.

Erre váratlan jelenet következett. A szónok egy csomagot vett elő, azt kibontotta és hatalmas hatlövétű forgópisztolyt vett ki belőle. A szenátorok kissé elképedve ugyan, de még mindig azt hitték, hogy valamilyen csattanós élcről van szó. A márki azonban halálos komolysággal a miniszteri zsöllyék felé tartott, magasra emelte a revolvért így szólt:

— Még egyszer kérem a miniszterelnök urat, módosítja-e az alkotmányszakaszt, igen vagy nem... Ugy látszik nem! Jól van! Azért hoztam ide ezt a revolvért, hogy figyelmeztessen minden politikai merénylőt, ne foglalkozzanak többé a miniszterelnök ur személyével, mert én majd gondoskodni fogok róla, hogy minél előbb a föbe harapjon.

A szenátorok még mindig nem tudták komolyan beszélni a márki, vagy ismét csak tréfál? Néhányan nevettek, de a többség sápadtan nézte a szónokot, amint felhuzza a pisztoly ravaszát és mind közelebb ér a miniszterelnökhöz. A kormányelnök szintén elsápadt s tágra meresztett szemekkel nézett a márki felé. Ez pedig torkaszadtaból kiáltotta:

— Igenis, én majd ellátom a miniszterelnök ur baját!

A következő pillanatban pedig letette a Ház asztalára a hatalmas fegyvert, s mintha semmi sem történt volna, nyugodtan visszament a helyére. A teremőrök a Ház asztalához siettek, felkapták a revolvért és kivitték a teremből. A nyugalom csak ekkor állott helyre. Az elnök semmiféle megjegyzést nem tett az incidensre, csak ezt kérdezte a márkitól:

— Kívánja a szónok tovább folytatni beszédét?

— Nem kívánom, — válaszolta a márki — azt hiszem, eleget mondtam, aki nem esett a fejelágyára, megérthette a szavaimat!

Ezután, mint aki jól végezte a dolgát, kiment a teremből, otthagya a szenátust és így a politikusok még mindig nem tudják, kinek volt tulajdonképpen igaza, annak, aki nevetett a revolver láttára, vagy annak, aki elsápadt.

Gálfi Anna. Ezt megelőzi a Gyermektragédia színmű, melynek főszerepeit Jósika, Kiss Gyula és Homokai játsszák. E két darab hétfőn este A bérletben lesz a színház műsorán.

— Tosca Tiron Silviával. A jövő héten szerdán este érdekes vendége lesz színházunknak, amennyiben a kolozsvári román opera nagyszerű drámai énekesnője, Tiron Sylvia fog fellépni a Toscában, mely szerepében minden egyes alkalommal valósággal ünnepelte őt a kolozsvári román opera közönsége. Tiron Sylvia a budapesti zeneakadémiát végezte, előbb Aradon működött, majd óriási fizetéssel a kolozsvári román operához szerződött. A Tosca szerdai előadására, mely bérleten kívül lesz megtartva, már szombaton reggel árusítani fogja a pénztár a jegyeket mérsékelt emelt helyárak mellett.

x 150 lei egy Linon kalap fehér és színes csak a Ritában Teleki-utca 24.

Fűszerkészítő: MARTON MANÓ
Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

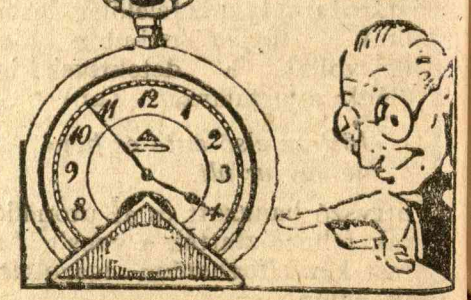
Gummi kabátok
SCHWARZ ADOLF
cégnél 780 Lei

Bódis Ferenc
ékszerüzlete
Rákóczi-ut 1 sz.
Állandó nagy raktár a nagy, valamint ezüst és ékszerárakban. — Valódi schweitzli zsebórákban. — Szolid árak. —
Készít, javít, átalakít
Vesz, elad, cserél
Vilamos erőre berendezett ékszerkészítő ipartelep Nagy Sándor-utca 1.

Berdach Jenő
dentist
Oradea-Mare
St. Regele Ferdinand 6
Foghuzás Lei 10
Fogtömés „ 25
Kaucsukba foglalt fog 50
Fém korona Lei 100
Arany korona Lei 300
Fogsorok szájadlással v. anélkül a gyökerek eltávolításánál készülnék.
Vidékiek 24 órán belül kielégíttetnek

Bármilyen szerkezetű ÓRAK szakszerű JAVÍTÁSA

Kálmán Sándor ékszerész
Szt László-tér
Plata Unirii

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Péntek: Mignon, Kálmán Oszkár és Fleischer Antal a budapesti operaház tagjainak felléptével, felemelt helyárakkal.

Szombat délután: Tökmag, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: Boccacio, operett repisz, A bérlet 127. sz.

Vasárnap délután: Három a kislány, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Boccacio, bérleten kívül.

Hétfő délután: János vitéz, mérsékelt helyárakkal.

Hétfő este: Román előadás.

Elmaradt román előadások

Az elmúlt két estén át a színház sötét ablakai néztek a Bémer-térre. Nem volt előadás a színházban. Román vendégátjárulat jelezte érkezését, s ennek megfelelően rezerválták a színházat a román színjátszás számára. A vendégek azonban nem jöttek meg. Ezzel szemben a magyar társulat úgy rendezkedett be, hogy csak délután játszon, mintahogy a színházat nem is volt jogában igénybevenni a vendégjátás elmaradása dacára sem: hátha mégis befut az utolsó percben a vendégátjárulat... Bizony furcsa cökumentum ez azok számára, akik a román kulturát így vélik szolgálni. Ennyi negligenciát a váradai románsággal szemben mi magunk is elítélünk, de viszont nem hall-

gathatjuk el azt az aggályunkat sem, hogy a magyar színjátszásnak ilyen oktalanul kárt okozni kedvezőtlen perspektívát nyújt. Felhívjuk rá azoknak a hatóságai személyeknek figyelmét, akiknek minden nyelvi különbség nélküli kulturkérdésben sarkukra kell állni.

— Mignon Fleischer és Kálmán Oszkár felléptével. Ma este a budapesti Operaház tagjainak felléptével kerül színre a Mignon opera, amelyben Lothariót Kálmán Oszkár fogja énekelni. Az opera többi szerepeit Kelmái Baranyai, Vajda, Békési és Bereng éneklék. A zenekart Fleischer Antal az Operaház kiváló karnagya fogja vezényelni.

— Boccacio. Szombat este gondos előkészület után kerül színre Suppé örökbecsű műve a Boccacio, melynek főszerepeit Pintér, Kelmái, Pogány, Kovács Kató, Erényi, Tolnai, Békési, Madas, Perényi, Galambos, Márkus és Bereng éneklék. A zenekart Váradai karnagy vezényli. A Boccacio szombaton este A bérletben, vasárnap este pedig bérleten kívül kerül színre

— Egy asszony Négy asszony. Harsányi Zsolt írta e kedves egy felvonásos operett szövegét, a zenéjét pedig Vince Zsigmond. A címszerepet Pintér Böske játssza, ki e szerepben Négy asszonyt személyesít meg. Először a feleséget, másodsor egy feminista nőt, harmadszor egy lovarnót és negyedszer egy színésznőt. A férjet Perényi Kálmán játssza, a barátnőt pedig

Két forradalom
:: tüzében ::
Böhm Vilmos könyve
kapható a
Hegedüs Hirlapirodában

Ardelean Jusztin szerencsése

ooo

Függetlenül az ostoba és bárátságatlan politikától meg kell állapítani, hogy dr Ardelean Jusztin szerencsés csillag alatt született. Hogy jó ember, derék ember, azt az exprefektus ellenfelei is lassacskán elismerik, a szerencsését pedig szép és egyenletes folyású életének sokféle vonatkozásában tapasztalhatta. Kicsikorában nyilván kevés datolyát evett. A babona szerint ebből gyün minden jó szerencse. Nem is lehetne másképp olyan mázlija, ilyen teteemes mázlija, ugyan tessék már meghallgatni.

Tegnap délután egy öreg parasztasszony csemetébe Ardeleannek lakásán a Stern palotában. Kis retyez görbe banya, kék hárász kendőbe burkolózva mint ha éppen fagyna kint.

— Kit keres néni? — nyit rá a szobalány.

— Itt lakik ugyi az Argyelány üdvégy ur, aki főispán vót?

A néni beljebb került és az előszobába vonszolt maga után egy roppant batyut, piros kerti abroszba csavarva.

— Hát ez micsoda itten? — jött eléje csodálkozva Ardelean Jusztin.

Az öregasszony lelkendezve csapkodta össze a két kezét:

— Jaj ni csakugyan a tekin... a méltóságos ur. áldja meg a Krisztus... ni csak olyan fiatal, mint tiz esztendeje... Csókó-lom a kegyes kezeit méltóságos ur.

A ház ura, akinek vendégei voltak, idegesen siettette a hangosan hálálkodó vászoncselédet:

— Mi járatban van lelkem, mondja már.

— Hogy én mi járatban vagyok kegyes méltóságos ur eszem a jó szívét, a magas isten fordította ide alázatos utamat.

Hm... Furcsa kezdett lenni az ügy. A magas isten: kitünő protekció. Csak gyorsan az a fő. A nénike most hirtelen és menthetetlen térdre vetette magát és a batyujára borult:

— Uram édes jó nagy uram — kezdte éneklő sirással — isten atyám visszaerányította általam, amit a rettentő ördög Belzebub fia kisépért erről a tekintetes portáról jajaj én szerelmes istenem...

Diktum-faktum hamarosan kiderült, hogy a nénike lánya Mester Juliska nevezetű, 1913-ban Ardelean Jusztin szobalánya volt. A csinos szőke fruskának — ki hitte volna — enyves volt a keze, ugyancsak enyves volt a keze, mint mond az édesanyja. Azt mondja, hogy Juliska elrugaszkodott istentől abban az időben és tömördek sok mindent összecsent a házban. Agyneműt, fesherneműt, harisnyát, amit ért kapott.

— Most hívó lett a lelkem, dazarénus — zokogott anyóka. Dazarénus, mint én meg az apja. És minden becsületes hívó visszaadja azt, ami az ördög utján jött hozzá...

Es kipakolta a nagy paksamétát a jó asszony... és ni itt ez a kilenc fehér szalvéta bizony kisé elhasználva de még mindig jó állapotban, ez a hat szép da-

maszt abrosz, ez a négy párna, ez a két kisvankos... nem feküdt ezen lelkem senki, úgy volt ez a ládában, aztán ez az aranycsatt is innen gyütt, ez az ezüst eccájg is, meg a konyhaedény...

A vendégek is kijöttek és mosolyogva, fejesóválva nézték, mint bujik elő most a bugyorból, amit Belzebub elsuvasztott. Mindenre sor került. Aztán még egy problémát kellett megoldani:

— Százöt pengőt is elborzasztott egy fiókból a zsúf ördög, ak-

kori papírpénzben. Hoztam, ha jó lenne százöt forintot helyette.

Es százöt leit is ropogós bankóban leszámolt az asztalra. Szép tiszta bankók, nyilván harisnyaszár volt a spórkasszájuk. Minden így rendbejött és a néni, mintha a világon a legtermészetesebb kötelességét teljesítette volna, nyugodtan fellelékezett. Sorra kezét csókolt és áitatos kezzel isten sokszoros áldását adta a hajlékra, aztán elkövetkezett...

Az utalványhamisítók a fogház cellájában

Tegnap délután két bús konfortáblí ügetett a csúf esőben a Rákóczi-uton. Az egyikben Freiburger Jenő, a postautalványhamisító ült. Bizony, őszintén szólva a fogat ezuttal nem volt gumitalpu, s jobbról balról az elegáns fiatal ur mellett nem is szívdöglesztő szőke démonok foglaltak helyet, hanem egy kisé inkább zordon deklík, kik dektiveknek neveztetnek.

Freiberger Jenő.

Freiberger ur szégyelős volt és fejét raglánjába, egykori szenzációs siber-raglánjába huzta, mikor a Royal előtt kocogott a farkó kocsí. Érdekes különben, hogy a finom gavallér nyakát egy könnyelmű hölgyike törte ki, egy ugynevezett pici nő, aki egy időben szerelmével boldogította meleg lejekért.

Weinberger Emánuel.

A következő kocsiban Weinberger Emánuel utazott a börtön felé. Ez a szerencsétlen ember Budapesten nagykereskedő. Állítólag a Szerencsen-utcában van a bőrüzlete en gross. A tulajdon bőrét is meg gondolatlanul vásárra vitte. Az izgalmak alaposan megtörték, s ami azt illeti, elég rossz bőrben van. Nem új ember az ügyészségnél.

Vele egy konflison vitték Kalla Géza postatisztet, aki összejátszott a két mesterrel. Család-

jának tagjai ott zokognak a rendőrség folyosóján. Szegény asszony nép sirva beszéli, hogy azelőtt, míg Kalla nyomorgott,

Kalla Géza

minden felesleges fillért hazavitt, most, hogy bűnös uton pénzhez jutott, egyáltalán elfordult a családjától.

Most külön-külön cellába kerültek.

Revízió alá veszik a váradai maximális árakat

Az árdráglítási törvény végrehajtára

A közeli napokban életbelépő spekulációs törvény rendelkezéseinek megfelelően most alakítják meg az egyes szakbizottságokat. Peter Julian prefektus a fogyasztók részéről Tempelen Dezső alispánt delegálta a bizottságba. A mézárások a maguk részéről Robertsek Bélát, helyettesül Barátky Bélát, a kávések Fändrich Zoltánt, a vendéglősök pedig Welzer Miksát. A többi szakmák eddig még nem nevezték meg képviselőjüket.

A bizottságok már holnap megkezdik működésüket és a törvény intenciójának megfelelően minden szakma külön veszi revízió alá a ma érvényben levő maximális árakat.

A nagyfontosságú tárgyaláson dr Vostinár János főjegyző a közellátási bizottság főnöke fog elnökölni.

Demsey a világ első boxbajnoka

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: Az Egyesült Allamok nehézsúlyu boxmérkőzésének világbajnokságát tegnap küzdötték rendkívüli érdeklődés mellett Shelby és Demsey Gibbons az eddigi világbajnok. A meccset pontozással Demsey nyerte.

Hirhedt zsebmetszőt hoztak haza Váradra

Régóta körözött utazó zsebmetszőt kísért át a temesvári rendőrség Nagyváradra. Nagy Sándor legutóbb Nagyváradon operált fényes sikerrel, majd amikor égni kezdett talpa alatt a talaj kellő időben megugrott. Mint most kiderült Temesváron folytatta igen jövedelmező üzletét, míg végre sikerült ártalmatlanná tenni. A bünygyi osztály ma kezdte meg a hirhedt zsebmetszőt kihallgatását. Eddig tiz nagyobb szabású zsebmetszést ismert be. Ügyének tisztázása után átkisérték az ügyészségre.

MAI ZÜRICHI NYITÁS:

BERLIN	00030
NEWYORK	569
LONDON	2585
PÁRIS	3395
MILANO	2495
PRÁGA	1750
BUDAPEST	650
BUKAREST	290
BÉCS	82

NAGYVÁRADI ÁRFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	75
MÁRKA	01275
OSZTRÁK KORONA	352
CSEH KORONA	602
FRANCIA FRANK	1200
SVÁJCI FRANK	3485
DOLLÁR	204
LIRA	885
FONT STERLING	915

A MŰVESZNŐ MAMAJA.

A váradai színház színpadán folyik a próba. Talán éppen operett-próba. Két tüzes temperamentumu művésznő van a színpadon és valami csékélységen összekülönböznek. Szó szót követ és a csipős megjegyzések viharserűen kergetik egymást.

— Meglátszik rajtad édesem, hogy nem selyem fehérneműben nőttél fel. — mondja az első.

— Kikérem magamnak! A sértést is, meg ezt a hangot is. Egyébként ha tudni akarod, nemcsak én, hanem az anyám is folyton selymet, francia bafisztot és csupa finom holmit hordott...

— Igen. — vág közbe az első — kosárban. Amikor vasalás után hazavitte a nagyságáknak...

Letartóztatott pénzügyi szemlész

A nagyváradai rendőrség bünygyi osztálya tegnap délben a pénzügyigazgatóság utasítására őrizetbe vette Kolozsi Mihály szemlész, aki ellenőrzés ürügye alatt különböző összegeket és árúkat csalt ki a megrémült italmérőktől. Ilyenformán Costa János Temető-utcai szatócstól egy vadonatúj biciklit, Vince Ferenc Sztaroveszky-utcai korcsmárostól pedig egy férfiruhára való szövetet zsarolt ki. Kolozsit aki az elkövetett bűncselekményeket meg sem kísérelte letagadni, átkisérték az ügyészség fogházába.

Felhivas

A nagyváradi férfiszabó iparosok szakszervezetének tisztelt tagjait, hogy a Nagyvárad és Biharmegyei szabó iparosok anyagbeszállító szövetkezetének f. hó 9-én délután 3 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében tartja

alakuló közgyűlését,

az alábbi tárgysorozattal.

1. A szövetkezet megalakítása kérdésében határozathozatal.
  2. Az alapszabály megállapítása.
  3. Igazgatóság megválasztása.
  4. Felügyelőbizottság megválasztása.
  5. Esetleges indítványok.
- Ismételten felkérjük úgy Nagyvárad, mint Biharmegye területén lakó azon férfiszabó iparosokat és érdeklődő rokon-szakmabelieket, kik a belépésükre vonatkozó aláírásukat már eszközölték vagy a belépési szándékukat a közgyűlésen akarják még bejelenteni, tekintsek a felhívást névre szóló meghívónak és teljes számban jelenjenek meg.

Oradea-Mare, la 3 Julie 1923.

Lebovits Rudolf elnök.

Gergely Gyula jegyző.

AMERIKAI IRODABUTOROK, HÁLOSZOBÁK, EBÉDLÖK

PARKETTAK

elsőrendű kivitelben és nagy választékban kaphatók

RIMANOCZY

Műbutor és parkettgyár
Részv.-társ. ORADEA-MARE
Str. Ciujului 117. — Telefon 279.

Tisztelettel értesitem megrendelőimet, hogy műhelyemet Bém-utca 9 sz. alá helyeztem át

Györy Gyula
asztalos.

ELADÓ HÁZAK

Kolozsvári utcán modern ház 150.000, ugyanott 6 szobás lakás, korcsma, nagy udvar 300 ezer, üzlet, ház elfoglalható az egész 150 ezer. Halász utcán 4 szobás beköltözhető 250 ezer, repülő kútnál beköltözhető fürdőszobás 160 ezer, Szacsavay utcán 5 szobás beköltözhető, Szaniszló utcán 5 szobás beköltözhető, Kálvária utcán beköltözhető 100 ezer, Lipót utca 75, Páris utca 75. Vannak több kisebb nagyobb házak, lakások, üzletek, butorozott szobák. Ha lakását házat, szállóját, eladni, kiadni, cserélni akarja, bizalommal forduljon hozzám, diszkrétan azonnal elintézem

WEISZ GIZI

közvetítő irodája. Nyomda-utca 4. szám.
Sonnenfeld Adolf r. t. Nagyvárad.

DAJKOVITS MÜTERMÉBEN
legolcsóbban készíthet a legmodernebb képeket. — Menyasszonyi felvételt árengedményre készítek, meghívásra házhoz is megyek
SAS-PASSAGE, II. EMELET :: LIFT

Apróhirdetések

LEVELEZÉS

URAK! Ha a hölgyeknek tetszeni akarnak, úgy harosnyájukat a Chemnitz lerakatban vásárolják. Gyári árakkal! Szalárdi-utca 9., emeleten.

LAKÁS

INTELLIGENS urileány kvártélyt keres. Címét a Hegedüs hírlapirodába kér. 257

SZOBÁT, konyhát lelépéssel keresek. Cím Hegedüs hírlapirodában. 270

EGY elegánsan butorozott szobáért magas összeget fizetek. Címeket a Hegedüs hírlapirodába kérek.

INTELLIGENS nő teljes ellátással felvétetik. Vlahuta (Szent János) utca 82. 280

ALKALMAZÁS

PERFEKT román, magyar saldakon-tista, ki az összes irodai teendőket teljes jártassággal bír, állást keres. Címét Hegedüs hírlapirodába kérek. 281

PERFEKT román nyelvet beszélő hölgytől román órákat vennék. Címét a Hegedüs hírlapirodába. 277

TÜZIJÁTÉK szakértő jelentkezék a „Nagyvárad” szerkesztőségében.

PERZSASZÖNYEG szövéshez csomózó lányok felvétetnek. Zsiga Miklós (Lukács György) utca 30. 267

FELSŐRUHA varrónő házakhoz ajánl kokiz. Cím Hegedüs hírlapirodában. 269

LAKATOS tanulók fizetéssel felvétetnek Florenz mérleggyárban, Gilányi-utca 6. 264

KERESÜNK azonnali belépésre perfect gyors és gépirónót. Cím a Hegedüs hírlapirodában.

ÓVADÉKKÉPES ember, ki italmérést önállóan vezethet, kerestetik. Cím a Hegedüs hírlapirodában.

ONDOLÁLNI tudó gyakorlott hölgyfodrásznót magas fizetéssel, azonnali belépésre keresünk, tanuló lányok fizetéssel felvétetnek. Zalder és Bajtay, Szent László (Körös) utca 3. 282

ADÁS-VÉTEL

MAGÁNHÁZ Béke-utca 5. eladó. 252
EGY kitűnő fémszerkezetű zongora sürgősen eladó. Cím Hegedüs hírlapiroda. 225

LÜSZTER RUHAVASZON es nyál szövetujdonságok legolcsóbb bevásárlási forrása
SZÉKELY
posztóáruházában Str. Avram. J. (Kossuth-utca) 5. szám

JÓ karban levő gyermekkocsi eladó. Hattyu-utca 3. 256

TELJESEN új sötét szürke antilop cipő eladó a Hegedüs hírlapirodában. 251

ELADÓ egy teljesen új eponzs szürke kosztüm magas alakra. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30. jobbra, Szász. 2414

ELADÓ egy szövészék perzsa szőnyeg szövéshez. Zsiga Miklós (Lukács György) utca 30. 266

FEHÉRNEMŰ eladók figyeimébe! Ha fehéreneműjét, szőnyeget, képeit értékesíteni akarja, hozza el bizományba Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30. jobbra. 136

ELADÓ női teljesen új 37-es szürke antilop és fekete lakó cipő. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30. jobbra. Szász. 214

FESŰ-HAJTÓ kizárólag jó anyagból, pipere szappanok, kölni vizek, utazó és kézi kosarak legolcsóbban nálam szereshetők be. Szabó fésűáruház, Sas-passage 42.

ANTIK szalont, régiségeket, porcellánokat keresek kizárólag magánkézből. Ügynökre nem reflektálok. Ajánlatokat „Régiségek” jellegre a Hegedüs hírlapirodába. 279

25 darab orvostudományi könyv egy tételben eladó. Temető-utca 30. Ny

ELADÓ teljesen új selyem paplan pehely halvány lila és egy rózsaszín selyem vatta paplan, Madeira abrosz 12 szalvétával. Szász. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30. jobbra. 137

KÜLÖNFÉLÉK

PLISSE és gouvre munkák olcsón és jól készülnek. Alexandri (Teleky) utca 22. szám. Ny

VII. gimnazista (jeles tanuló) tanítványokat vállal. Pótvizsgára előkészít. Franciául jól beszél. Sztaroveszky-utca 19. földszint 4. a. 255

ELVESZETT szombaton este Kórház-utcától Royal terraszig ezüst keretű elefántcsont melltű, b. megtaláló illő jutalomban részesül. Mégay és László könyvkereskedésében. 268

Perzsaszőnyeg gyönyörű mintával, legjobb minőségű 3x4 méter, 12 személyes evőeszköz és valódi ezüst dísz tárgyak bizományi áru sürgősen eladó Sternbergnél
Str. László-tér 2. Telefon 13-45

ELADÓ

egy teljesen jókarban levő „REGINA” IRÓGÉP

Megtekinthető

A HEGEDÜS HIRLAPIRODÁBA

Ingtalan árverés

A Szacsavay-utca 68. alatti bérház, melyben 7 drb. 2 szobás, 8 drb. egy szobás lakás és egy bálhelyiség van,

július 12-én, csütörtökön délután 3 órakor a helyszínen Szacsavay-utca 68. alatt árverés alá kerül. A háznak, mely 450.000 leire van becsülve

kikáltási ára 300.000 lei, melyen alul az ingatlan el nem adható. A vételi illeték a vevőt terheli.

Bánatpénz gyanánt a kikáltási ár 10%-a, azaz 30.000 lei teendő le. A vételár többi része az árveréstől számított 5 nap alatt fizetendő.

Két szoba konyhás lakást a vevő elfoglalhat.

A közelebbi feltételek megtudhatók az árvereltető alatt irt ügyvédjénél.

Dr Várady Ödön ügyvéd

Parcul Traian (Széchenyi-tér) 12. Értésítési idő délután 4—6 között.

Özv Petri Árpádné látszerészeti üzletében, Strada Regele Ferdinánd 9 sz. újból megnyitottam

ékszer és óras üzletem

hol ismét olcsón fogok árusítani. Óra és ékszer javítások sendkívül olcsón. Töredék aranyért, ezüstért, briliánsért legtöbbet fizetek.

Herbst Fülöp
ékszerész és óras

Legolcsóbb
Leggyorsabb
Legpontosabb

Kálmán & Szirmai
utlevél és vizumügyekben

Str. General Mosoin 7. Telefon
Mezey Mihály-utca 7. 2-21